

VILNIAUS VALSTYBINIS PEDAGOGINIS INSTITUTAS
TSRS istorijos katedra

E. Jovaiša

1980 m. Rupunionių k. (Kauno raj.)
Plokštinio kapinyno tyrinėjimų

ATASKAITA

Vilnius, 1981

Kapinyno tyrinėjimų istorija

Rupunionių kaimo (Kauno raj., Batniavos apyl.) plokštinis kapinynas ¹ yra 0,125 km į ŠR nuo kelio Batniava- Dulkiiai ir 0,638 km į PV nuo kelio Kaunas-Vilkija.

Kapinynas įrengtas aukštumoje, kurios šlaitas nuolaidus ir leidžiasi į gilų slėnį. Likusiose pusėse jį menkai išlikusi virš aplinkinio žemės paviršius. P pusėje aukštuma atsiremia į apleistą sodybą, kurios sodas likęs ir dabar. Skersai kapinyno, ŠR- PV kryptimi yra išvažinėtas vieškelis, jungiantis Kauno- Vilkijos ir Batniavos- Dulkių kelius. V kapinyno pusėje, anapus kelio Batniava- Dulkiiai, yra šiuo metu veikiančios nedidelės kaimo kapinaitės.

Rupunionių kaimo senkapis pažymėtas 1928 m. P. Tarasenos išleistame darbe². Šaltiniu nurodomas A. Makarevičiaus straipsnis „Archeologiniai Vilkijos apylinkių paminklai“³. 1977 m. išleistame Lietuvos archeologijos atlase⁴ Rupunionių senkapis neminimas.

1980 metais, lankantis Kauno istorijos muziejuje, Kauno rajono Vykdomojo komiteto kultūros skyriaus darbuotojas J. Ramanauskas rodė kapinyno aplinkoje rastą apyrankę. Tai juostinė, žalvarinė apyrankė, puošta „eglutės“ ornamentu ir, matomai, datuotina V m.e. a.

1980 metų liepos 1- 28 dienomis Rupunionių k. kapinyną tyrinėjo Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto TSRS istorijos katedra. Kasinėjimuose dalyvavo Istorijos- pedagogikos fakulteto istorijos- teisės specialybės I kurso I gr. studentai. Grafinius darbus atliko dailininkė J. Raupelytė. Be to, tyrinėjimuose dalyvavo Trakų istorijos muziejaus mokslinis bendradarbis A. Baublys ir VVPI istorijos spec. IV kurso studentas A. Malonaitis. Kapinyno situacijos, tirtųjų plotų planai, kapų bei dirbinių piešiniai saugomi Mokslinėje metodinėje kultūros paminklų apsaugos taryboje, surinktieji radiniai bus perduoti Vilniaus valstybiniam istorijos- etnografijos muziejui.

---

¹ Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašė kapinynas užfiksuotas. AR-349.

² P. Tarasena, Lietuvos archeologijos medžiaga, K., 1928, p. 227.

³ Ad. Makarevičius, Archeologiniai Vilkijos apylinkių paminklai, - Lietuva, 1925, Nr. 150, 151, 153.

⁴ Lietuvos TSR archeologijos atlasas, t. 3, V., 1977.

Tirtųjų plotų ir kapų aprašymas

Kapinyno tyrinėjimų metu buvo žvalgomos trys kapinyno dalys – PR, kurioje išplanuotas plotas I, ŠR, kurioje išplanuotas plotas II ir ŠV, kur tirti plotai III, IV, V, VI, VII.

Plotas I

Tirtasis plotas I išplanuotas PR kapinyno dalyje ŠR- PV kryptimi; ŠR kryptimi ploto ilgis 10 m, PR kraštinės plotis 5 m. ŠR kraštinė žymėta skaitmenimis 1...10, PR – raidėmis A, B, C, D, E.

Moters kapas 1

0,49 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. A4, B4, C4, atsidengė karsto kontūras. Karstas lentinis, jo ilgis – 1,92, plotis ties galvugaliu – 0,44, ties kojūgaliu – 0,42 m. Karsto lentos storis – 1,5 cm.

0,7 m. gylyje nuo žemės paviršiaus atsidengė gerai išlikę moters griaučiai. Jų ilgis – 1,78 m., plotis ties petikauliais – 0,36, ties alkūnkauliais – 0,32 m.

Mirusioji palaidota aukštelininka, galva kiek pakrypusi į dešinę pusę ir viršugalviu orientuota į ŠV 315° kampu. Dešinioji ranka ištiesta, tačiau dilbio kaulai rasti ant dešiniojo šlaunikaulio, o pirštakauliai sukritę į vidinę šlaunikaulio pusę. Kairioji ranka ištiesta, prštakauliai rasti ant kairiojo šlaunikaulio ir vidinėje jo pusėje. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių 8 cm.

Preparuojant kapą, įkapių nerasta.

Tame pat, 0,49 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C1, D1; A4, B4, C4; B5, C5; D6, E6; A7, B7, C7; A8, B8, atsidengė dar 5 kapų karstų kontūrai. Vienok, sprendžiant iš kapo 1 palaidojimo būdo: lentinio karsto, mirusiosios padėties kape, griaučių stovio o ir iš to, kad nėra įkapių, atrodo, kad šis kapas vėlyvas, matomai, XIX a; Todėl likusieji 5 kapai buvę tirtajame plote netyrinėti. Atrodo, kad šioje kapinyno dalyje būta vėlyvų, XIX a., kapinaičių.

Plotas II

Tirtasis plotas II išplanuotas ŠR kapinyno dalyje esančioje šlaito nuolaidumoje. Plotas orientuotas PV- ŠR kryptimi, kur jo ilgis – 8 m., PR- ŠV kryptimi plotas tęsėsi – 3 m. ŠR kraštinė žymėta skaitmenimis 1...8, ŠV – raidėmis A, B, C.

Moters kapas 2

0,3 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C3, 4 atsidengė netaisyklingas kapo duobės kontūras, kuris tęsėsi į ŠR sieną ŠV kryptimi. Todėl ŠR sienoje buvo padaryta 1,5 m. ilgio ir 2 m. pločio išpjova.

Lyginant „lango“ gylį su ploto II gyliu, jau 0,18 m. gylyje nuo žemės paviršiaus buvo atidengtas stambus akmuo, esantis kapo duobės kontūro ŠV krašte. 0,3 m. gylyje nuo žemės paviršiaus kapo duobės kontūras atsidengė pilnai. Jis netaisyklingos formos (žr. kapo 2 piešinį), užapvalintais galais. Jo ilgis – 1,6 m., plotis ŠV gale – 0,44 m., PR link duobės kontūras plėtėja ir siekia 0,47 m., o pabaigoje susiaurėja iki 0,42 m.

Preparuojant kapo duobę, 0,4 m. gylyje atsidengė dešinosios kojos girnelė.

0,65 m. gylyje nuo žemės paviršiaus atsidengė gerai išlikę moters griaučiai. Jų ilgis 1,45 m., plotis – ties petikauliais 0,33 m., ties alkūnkauliais – 0,4 m.

Mirusioji palaidota neįprasta poza: griaučiai pasvirę į dešinę pusę, viršugalviu nukreipti į ŠV 285° kampu. Kaukolė dešiniąja veidine dalimi remiasi į kapo dugną, o ant kairiosios pusės uždėtas stambus, 18x23,5 cm. dydžio, akmuo. Trys mažesni akmenys sudėti puslankiu nuo viršugalvio iki pakauškaulio. Galvos srityje, dešinėje pusėje rastas dar vienas, 6x6 cm. dydžio, akmuo. Jis randasi 10 cm. aukščiau griaučių lygio. Dešinioji ranka ištiesta išilgai kapo ašies, kairiosios rankos dilbio kaulai palenkti buku kampu ir rasti ant dubenkaulio.

Ypač neįprasta kojų padėtis: kairioji koja sulenкта ir pritraukta į dešiniąją kapo pusę, dešinioji koja sulenкта ir pakelta taip, kad girnelė yra 0,4 m. aukštyje nuo kapo dugno.

Smulkūs akmenys (8x5, 5x5, 4x5 cm. dydžio) rasti ir kairiosios kojos srityje. Jie tarsi „apremina“ kairiosios kojos konfiguraciją (prie pėdos kaulų, šlaunikaulio ir blauzdikaulio susijungimo vietoje, netoli šlaunikaulio pabaigos, kur jie jungiasi su dubeniu).

Preparuojant kapą, įkapių nerasta.

Išpreparavus kapą 2, plotas II buvo tiriamas toliau. Paaiškėjo, kad čia esama molio sanklodų, ir, pasiekus 1,4 m. gylį, darbai buvo nutraukti. Siekiant patikrinti plotą, esantį ŠV dalyje (kur buvo rastas kapas 2), plotas buvo pratęstas į ŠV 15 m., o į PV – 2 m. Pratęstame plote susidurta su analogiška žemių sankloda kaip ir pagrindiniame plote (po negausios velėnos sekė molio sanklodos). Pasiekus 0,4 m. gylį, darbai buvo nutraukti.

Plotas III

Plotas III išplanuotas ŠV kapinyne dalyje (žr. kapinyne tirtų plotų planą). Jis orientuotas PR – ŠV kryptimi (12 m. ilgio) ir PV- ŠR kryptimi (2 m. pločio). PR kraštinė žymėta skaitmenimis 1...12, PV raidėmis A, B. Tirtame plote žemės sudėtis ryškiai skyrėsi nuo ploto II. Nuėmus velėną, prasidėjo smėlio sluoksnis tarpais maišytas su žvyru.

Kapas 3

0,3 m. gilyje nuo žemės paviršiaus, kv. B2 atsidengė sodresnės spalvos smėlio, maišyto su žvyru, dėmė. Ji netaisyklingos formos, užapvalintais galais, 1,0 x 0,8 m. dydžio, besitęsianti PR- ŠV kryptimi. Tame pat gilyje atsidengė dešinėsios rankos alkūnkaulis.

0,65 m. gilyje nuo žemės paviršiaus rasti gerai išlikę moters griaučiai. Moteris buvo palaidota neįprastoje pozijoje- kniūbsčia. Kaukolė pasisukusi į dešinę pusę ir kairiąja veidine dalimi remiasi į kapo dugną. Dešinėsios rankos kaulai iškelti į viršų, dilbio kaulai sudaro statų kampą su kapo dugnu. Kairioji ranka atmesta atgal, sulenkta buku kampu ir remiasi į kairiąjį šlaunikaulį. Kojos suriestos smailiu kampu ir pritrauktos į kairiąją pusę.

Griaučiai viršugalviu orientuoti į PR 130° kampu.

Moters griaučių aplinkoje rasta smulkių akmenų: trijų akmenų (5x5, 5x3, 6x4 cm. dydžio) grupė rasta mirusiosios viršugalvyje. Kairiojo dubens srityje rastas stambesnis (13x8 cm. dydžio) akmuo. Ant dešinėsios kojos šlaunikaulio ir blauzdikaulio jungimosi vietos rastas dar vienas, 8x8 cm. dydžio, akmuo.

Atskirai reikia paminėti akmenų grindinėlį iš septynių akmenų, rastą dešiniajame mirusiosios viršugalvyje. Tačiau minėto grindinėlio su tvirtu įsitikinimu negalime skirti šiam kapui. Tačiau aprašytasis kapo duobės kontūras buvo labai neryškus, o griaučių lygyje jis beveik visiškai išblėso, kadangi kapo dugne buvo žvyringas smėlis. Vis dėlto, šioks toks kontūras matėsi ir, atrodo, akmenų grupė buvo už jo ribos.

Preparuojant kapą, įkapių nerasta.

Tolesni tyrinėjimai plote III rezultatų nedavė. Gilinant plotą, visur susidurta su nejudintu smėlio ir žvyro sluoksniu. ŠV ploto dalyje pasiektas 1,6 m. gylis ir tuo tyrinėjimai buvo užbaigti.

Plotas IV

Plotas IV išplanuotas statmenai į plotą II PR jo gale (kur rastas kapas 3), paliekant 1 m. kontrolinę juostą. Jis orientuotas ŠR- PV kryptimi, kur ilgis siekė 10 m., plotis – 3 m. ŠR kraštinė žymėta skaitmenimis 1...10, ŠV – raidėmis A, B, C.

Tirtame plote nuėmus 0,25 m. storio velėną, susidurta su pilkos spalvos žeme, kuri vietomis siekė 0,15 – 0,5 m. storio. Po juo sekė smėlis, kuris visame plote pasirodė 0,9 m. gilyje nuo žemės paviršiaus. Tirtame plote nei kapų, nei radinių nerasta, ir, pasiekus 1,1 m. gylį, darbai buvo nutraukti.

Plotas V

Plotas V išplanuotas statmenai į plotą IV PV jo gale ir lygiagrečiai plotui III PR kryptimi. Šia kryptimi jo ilgis siekė 8 m, o į plotą – 2 m (šis plotas tiesiogiai jungiasi su plotu IV). PR kraštinė žymėta skaitmenimis 1...8, ŠR raidėmis – A, B.

0,3 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. A4, B4 išryškėjusios kapo duobės kontūro dalis besiremianti į PV ploto sieną. Todėl plotas V kv. B2 pabaigoje pratęstas PV kryptimi 5 m. ir PR kryptimi 4 m.

Vyro kapas 4

0,3 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. A4, B4 atsidengė kapo duobės dalis, orientuota PV- ŠR kryptimi. Jos ilgis – 1,3 m., plotis – 0,65- 0,7 m. Kapo duobę sudarė maišyta pilka žemė su stambiais medžio anglies lizdais, kurie ypač intensyvūs PV duobės gale.

Pratęsus plotą V, kv. A4, B4, C4 pilnai išryškėjo kapo duobės kontūras. Jis netaisyklingas (žr. kapo 4 piešinį), užapvalintais galais, labai išplatėjantis PV gale (0,7 m.), siauresnis ties viduriu (0,65 m.) ir ŠR gale siekia 0,52 m. Ilgis – 2,0 m.

0,44 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, PV duobės gale atsidengė kaukolės fragmentai. Tame pat lygyje išryškėjo ir karsto kontūras. Karsto kontūras matomas ŠR dalyje, ties kojūgalium. Atrodo, tai būta skobtinio, užapvalintais galais, karsto, kurio medžių segmentų plotis siekė 2-3 cm. Išlikusio karsto kontūro ilgis – 1,72 m., plotis tie kojūgalium 0,35 m., ties viduriu – 0,44 m.

0,64 m. gylyje nuo žemės paviršiaus atsidengė labai sunykę vyro griaučių fragmentai. Kaukolės vidinė dalis sunykusi, likę kaukolės skliauto paskiri fragmentai. Iš griaučių išliko tik žastikaulių, dubenkaulių ir šlaunikaulių fragmentai. Sprendžiant iš jų padėties, atrodo, kad vyras buvo palaidotas aukštiekninkas, viršugalviu į PV 225° kampu.

Įkapės: dešiniojo dubenkaulio išorinėje pusėje rasta žalvarinė sagtis. Dešiniojo žastikaulio srityje, už karsto kontūro ribos ir prie pat kapo duobės sienos, kiek įstrižas kapo ašiai, rastas geležinis ietigalis. Plunksnos smaigalys nukreiptas kojūgalio link. Ietigalis lūžęs į dvi dalis, jo ilgis 21 cm.

Tikrinant kapo duobės dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

Suardytas vyro kapas 5

0,4 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. A5, B5, C5, atsidengė kapo duobės kontūras, orientuotas PV – ŠR kryptimi. Jis netaisyklingos formos, užapvalintais galais. Ilgis – 2,15 m., plotis įvairiose vietose skirtingas (0,84, 0,74, 0,6 m.). Sprendžiant iš kapo duobės formos, griaučių liekanų, netvarkingai išmėtytų įkapių, šis kapas senovėje buvo apiplėštas (panašus vaizdas kaip ir Krūvandų kapinyne VI a. kapuose).

0,5 m. gylyje, PV duobės gale atsidengė kaukolės skliautas, veidinės dalies nėra. Skliauto išorinėje pusėje rasta medžio anglies lizdų. Dar viena griaučių dalis – šlaunikaulio (?) fragmentas - rastas dešinėje kapo pusėje ties viduriu. Apie mirusiojo palaidojimo padėtį galima pasakyti, kad kaukolės viršugalvis buvo nukreiptas į PV 240° kampu.

Įkapės: kaukolės skliauto dešinėje pusėje rasta geležinė sagtis. Kairiojo galvugaliaus srityje, plunksna į PV rastas ietigalis, prie kurio įmovos buvo pritvirtinta žalvarinė įvija. Dar vienas ietigalis rastas dešiniajame galvugalyje, 0,36 m. nuo geležinės sagties. Ietigalis plunksna nukreiptas į PV. Būtina pažymėti, kad šis ietigalis rastas už kapo duobės kontūro ribų. Dešiniojo kojūgalio srityje, 6 cm. nuo šlaunikaulio (?) fragmento pabaigos, rastas geležinis įmovinis kirvis. Jis padėtas ašmenimis į kapo viršugalvį, kiek įstrižas kapo ašiai. ŠR duobės pabaigoje rastas žalvarinis juostinis žiedas su prikabintu prie jo smeigtuku (?).

Tikrinant kapo duobės dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

Sunykęs kapas 6

0,3 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D4, 5, E5, atsidengė kapo duobės kontūras, orientuotas ŠR- PV kryptimi. Kontūras 1,9 m. ilgio ir 0,5 m. pločio, užapvalintais galais. ŠR gale pastebėta medžio anglies lizdų.

0,45 m. gylyje nuo žemės paviršiaus atsidengė sunykęs žmogaus kapas. Iš griaučių likę šlaunikaulių ir dešiniojo žastikaulio fragmentai. Sprendžiant iš šių kaulų ir įkapių, mirusysis buvo palaidotas aukštiekninkas, viršugalviu į ŠR 30° kampu.

Įkapės: kaukolės srityje rasti 3 dvigubo nupjauto kūgio formos gintaro karoliai. Du iš jų buvo šalia vienas kito, trečiasis nuslinkęs į dešiniąją kapo pusę. Dešiniojo raktikaulio srityje rastas sunykęs geležinis neaiškios paskirties dirbinys.

Tikrinant kapo dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

Gilinant toliau plotą V kapų ar dirbinių nerasta, ir pasiekus 0,9 m. gylį, darbai buvo nutraukti.

Plotas VI

Plotas VI išplanuotas PV kryptimi statmenai į ploto III PV sieną, paliekant 1,5 m. kontrolinę juostą. PR ploto III ir ploto VI sienos lygiagrečios. PV kryptimi plotas pažymėtas skaitmenimis 1...5, ŠR – raidėmis A, B, C, D, E.

Suardytas kapas 7

0,35 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. B2, 3, 4, C2, 3, 4, 5, atsidengė dvi akmenų eilės, orientuotos ŠR- PV kryptimi. Atstumas tarp jų ŠR dalyje 0,75 m., PV – 0,65 m. (žr. Kapo 7 piešinį).

0,6 m. gylyje nuo žemės paviršiaus atsidengė suardytas žmogaus kapas. Sprendžiant iš likusių griaučių – blauzdikaulių ir padikaulių – kapas ne sunykęs, o suardytas. Matomai, ilgesnį laiką ariant žemės paviršių. Išlikę kaulai rodo, jog mirusysis buvo palaidotas į PV 260° kampu.

Minėtosios akmenų eilės buvo kapo konstrukcijos dalis, tačiau, dirbant žemę, ir jos išstumdytos iš pirminės savo padėties. Dešinėje kapo pusėje, 0,25 m. nuo blauzdikaulio vidurio PV link buvo 4 stambesnių akmenų (14,5x11, 15x17, 27x12,5, 23x22 cm. dydžio) grupė, tarp kurių atstumai PV link yra 0,25, 0,75, 0,15 m. Kairėje kapo pusėje akmenų eilė sudėtingesnė: 0,12 m. nuo kairiojo padikaulio yra 15x17 cm. dydžio akmuo. 0,7 m. į PV yra akmenų grupė iš 5 akmenų. 0,42 m. nuo šios yra antroji grupė, susidedanti iš 6 akmenų. 0,2 m. nuo jos yra paskutinė, 5 akmenų, grupė.

Įkapės: 10 cm. į PV nuo dešiniojo blauzdikaulio pabaigos rasta geležinė sagtis. Galvugaliai srityje, plunksna į PV, išilgas kapo ašiai, rastas geležinis ietigalis ir dešinėje jo pusėje, prie pat plunksnos, įvijinis žalvarinis žiedas.

Tikrinant kapo duobės dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

Ploto VI tyrinėjimų metu, 0,3 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, rasti atsitiktiniai dirbiniai: kv. D4 – žalvarinės lankinės ilgakojės segės pusrutulio formos buoželėmis dalys, kv. E5 – geležinės sagties lankelis.

Toliau gilinant plotą VI, nei kapų, nei radinių nerasta, ir, pasiekus 0,8 m gylį, darbai buvo nutraukti.

Plotas VII

Plotas VII išplanuotas ploto V PR sienos pabaigoje ŠR kryptimi (šis plotas buvo sujungtas su plotu V ir PV siena sudaro vieną tiesę su plotu V siena) ŠR kryptimi plotas siekė 5 m., PR – 6 m.

Kapas (?) 8

0,2 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C4, D4, 5, 6, E4, 5, 6, atsidengė tamsios žemės dėmė. Ji visiškai nepanaši į griautiniams kapams įprastas duobes, yra sudėtingos konstrukcijos (žr. Kapo (?) piešinį) ir užima 1,8x1,6 m. plotą. Dėmės viduje, įvairiose jos vietose rasti 4 stambūs, 25x20, 32x20, 15x15, 30x12 cm. dydžio akmenys. Šalia jų – 3 smulkūs akmenėliai.

0,4 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D5, 6 pasirodė įtveriamųjų ietigalių eilutė. Pasiekus 0,65 m. gylį nuo žemės paviršiaus, paaiškėjo, kad čia esama tvarkingai sudėtų ginklų. 0,5x0,5 dydžio plote buvo aptikti įtveriamieji ir įmoviniai įvairių tipų ietigaliai, kalavijai – iš viso 54 vienetai (smulkų jų išvardijimą žr. Skyriuje „Radinių sąrašas“).

Ginklai dėti labai rūpestingai: viena eilė ietigalių sudėta plunksnomis į vieną pusę, kita – į priešingą ir t.t. Tik ginklų krūvos viršuje įtveriamieji ietigaliai sudėti skersai likusiųjų daiktų.

Preparuojant dirbinius, tarp jų buvo pastebėti nedideli kremuotų kaulų (?) ar rago gabaliukai. Patys ginklai visi pabuvojo ugnyje ir todėl labai gerai išsilaikė.

Nuėmus rastinius ginklus, dugne buvo rastas žalvarinis įvijinis trikampio pjūvio žiedas. Jis nėra buvęs ugnyje. Gilinant plotą, 0,75 m. gylyje, toje vietoje, kur gulėjo ginklai rastas statmenas į žemę kaulo fragmentas, tačiau jis, atrodo, ne žmogiškos kilmės.

Toliau gilinant plotą VII, nei kapų, nei radinių nerasta, ir, pasiekus 0,8 m. gylį, darbai buvo nutraukti.

Trumpos išvados

1980 metų Rupunionių kapinyno tyrinėjimų metu PR, ŠR ir ŠV dalyse buvo ištirti 7 plotai (286,5 m²). 0,45 – 0,7 m. gylyje atidengti 7 griautiniai palaidojimai, orientuoti ŠV (kapai 1, 2), ŠR (kapas 6), PV (kapai 4, 5, 7) ir PR (kapas 3) kryptimis. Palaidojimai nevienalaikiai: kapą 1 reikia datuoti XIX a., kapai 4, 5, 6, 7 – VI m. e. a., kapai 2, 3 chronologijos požiūriu neaiškūs. VI a. skirti kapai blogai išlikę arba suardyti, įkapių juose nedaug (įmovinis kirvis, įmoviniai ietigaliai, geležinės ir žalvarinės sagtys, gintaro karoliai).

Mirusiųjų padėtis kapuose 2, 3 labai neįprasta. Kuo tai paaiškinti – sunku pasakyti. Vienok, pažvelgus į kape 3 palaidotos moters pozą, susidaro įspūdis, kad tai smurtine mirtimi mirusio žmogaus poza.

Atskirai reikia pažymėti kapą (?) 8. Mūsų manymu, greičiausiai čia susidurta su vėlyvojo geležies amžiaus ginklų lobiu.

Apskritai, Rupunionių kapinyno VI a. kapai leidžia išvesti tam tikrą paralelę su 1979 m. tirtu Krūvandų kapinynu. Čia, kaip ir Krūvanduose, nerandame kapinyno, kuris būtų naudotas ilgesnį laiką.

Radinių sąrašas¹

Kapas 4

1. Saktis, žalvarinė. Lankelio $\emptyset$ 2,1x2,1, aukštis – 0,9 – 0,6, adatos skersinuko L – 1,3, plotis – 0,6.
2. Ietigalis, geležinis, lūžęs į 2 dalis. L – 19,5, plunksnos plotis – 2,6, įmovos $\emptyset$ – 2,2. Įmovoje liko medžio liekanų.

Kapas 5

3. Žiedas, įvijinis, žalvarinis. Viela trikampio pjūvio, 0,3x0,15 dydžio, h – 1,5, $\emptyset$ – 2,5. Lūžusi į 3 dalis.
4. Žiedas, juostinis, žalvarinis. Juostelės plotis – 1,2, storis – 0,1. Žiedas platėjančiu priekiu, 2,7x1,4 dydžio, suplotas. Prie jo – smeigtukas (?). L – 4,8.
5. Saktis, geležinė, 4,8x3,3 dydžio.
6. Kirvis, įmovinis, geležinis. L – 20,9, ašmenų plotis – 6,4, įmovos $\emptyset$ – 4,0.
7. Ietigalis, geležinis, įmovinis. Lūžęs į 3 dalis ir sunykęs. L – 14,5.
8. Ietigalis, įmovinis, geležinis. L – 19,0, plunksnos plotis – 3,2, įmovos $\emptyset$ – 2,05, likę medžio liekanų. Viršūnė nulūžusi.

Kapas 6

9. Karoliai, dvigubo nupjauto kūgio formos, gintariniai. 3 vnt. 1. H – 1,95, $\emptyset$ – 1,37; 2. H – 1,1, $\emptyset$ – 1,3. Trečias karolis sutrupijęs.
10. Ietigalis, o gal ir peilis. Visai sutrūnijęs. Likę tik 3 fragmentai.

Kapas 7

11. Žiedas, įvijinis, žalvarinis, platėjančiais galais. Lūžęs į 3 dalis. Žiedo galų plotis – 0,7, bendras $\emptyset$ – 2,2.
12. Saktis, geležinė, 4,0x3,15 dydžio.
13. Ietigalis, įmovinis, geležinis. L – 20,5, plunksnos plotis – 3,2, įmovos $\emptyset$ – 1,8.

Kapas (?) 8 (ginklų lobis)

- 14 (1) Ietigalis², įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 24,0, plunksnos³ L – 10,9, ašmenų plotis⁴ – 1,5, Liemens $\emptyset$ – 0,8, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,8x0,5.
- 15 (2) Ietigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 19,9, plunksnos L – 7,5, ašmenų plotis – 2,05, liemuo suktas, $\emptyset$ – 0,9, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,6.
- 16 (3) Ietigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, liemuo suktas. L – 19,7, plunksnos L – 7,0, ašmenų plotis – 1,74, liemens $\emptyset$ – 1,0, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,8x0,6.
- 17 (4) Ietigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, liemuo suktas. L – 26,8, plunksnos L – 10,6, ašmenų plotis – 1,1, liemens $\emptyset$ – 0,8, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,6.
- 18 (5) Ietigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, liemuo suktas. L – 21,5, plunksnos L – 7,2, ašmenų plotis – 1,3, liemens $\emptyset$ – 0,9, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,8x0,6.
- 19 (6) Ietigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, liemuo suktas. Jis deformuotas- sulenktas. L – 18,0, plunksnos L – 6,6, ašmenų plotis – 2,05, liemens $\emptyset$ – 0,9, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,8x0,6.

¹ Visi išmatavimai duoti centimerais

² Visi daiktai geležiniai.

³ Ilgis iki užbarzdų pabaigos.

⁴ Matuota plačiausioje vietoje.

- 20 (7) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, liemuo suktas. L – 17,5, plunksnos plotis L – 4,8, ašmenų plotis – 0,9, liemens $\varnothing$ – 0,65, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,5x0,45.
- 21 (8) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 18,6, plunksnos L – 5,9, ašmenų plotis – 1,1, liemens $\varnothing$ – 0,8, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,6.
- 22 (9) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 21,1, plunksnos L – 8,0, ašmenų plotis – 1,3, liemens $\varnothing$ – 0,85, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,9x0,5.
- 23 (10) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 22,7, plunksnos L – 9,2, ašmenų plotis – 1,95, liemuo stačiakampis – 0,8x0,7, įtveriamoji dalis taip pat – 0,7x0,5.
- 24 (11) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 17,8, plunksnos L – 6,3, ašmenų plotis – 1,3, liemuo stačiakampis – 0,7x0,65, įtveriamoji dalis taip pat – 0,7x0,4.
- 25 (12) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 24,5, plunksnos L – 8,0, ašmenų plotis – 1,5, liemuo stačiakampis 0,7x0,7, įtveriamoji dalis taip pat – 0,7x0,5.
- 26 (13) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 21,0, plunksnos L – 7,1, ašmenų plotis – 1,36, liemuo stačiakampis 0,7x0,8, įtveriamoji dalis taip pat – 0,75x0,5, kiek palinkusi.
- 27 (14) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 26,9, plunksnos L – 7,5, ašmenų plotis – 1,25. Liemuo stačiakampis – 0,75x0,8, įtveriamoji dalis taip pat – 0,8x0,5.
- 28 (15) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 22,6, plunksnos L – 10,3, ašmenų plotis – 1,8, liemuo stačiakampis – 0,75x0,8.
- 29 (16) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, kuri nulaužta. L – 29,7, plunksnos L – 8,0, ašmenų plotis – 1,8, liemens $\varnothing$ – 0,95, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,9x0,5.
- 30 (17) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 20,7, plunksnos L – 8,5, ašmenų plotis – 1,05, liemens $\varnothing$ – 0,6, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,75x0,4.
- 31 (18) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 20,8, plunksnos L – 5,9, ašmenų plotis – 1,4, liemens $\varnothing$ – 0,85, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,8x0,5.
- 32 (19) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. L – 24,6, plunksnos L – 8,2, ašmenų plotis – 1,5, liemuo stačiakampis – 0,7x0,7, įtveriamoji dalis taip pat 0,7x0,4.
- 33 (20) letigalis, įtveriamasis, deformuotas. L – 19,5, plunksnos L – 8,4, ašmenų plotis – 1,7, liemens $\varnothing$ – 0,7, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,5. Su 1 užbarzda.
- 34 (21) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda. Per užbarzdą sulenktas. L – 23,6, plunksnos L – 9,2, ašmenų plotis – 1,6, liemuo stačiakampis – 0,8x0,7, įtveriamoji dalis taip pat – 0,77x0,4.
- 35 (22) letigalis, įtveriamasis su 1 užbarzda, sulenktas puslankiu. L – 8,6 (plunksnos), ašmenų plotis – 1,0. Liemuo kvadrato formos – 0,7x0,7 ir tolygiai plonėja įtveriamosios dalies link, kur siekia 0,5x0,3.
- 36 (23) letigalis, įtveriamasis su 2 užbarzdomis. L – 19,0, plunksnos L – 5,2, ašmenų plotis – 1,4, liemens $\varnothing$ – 0,76, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,5.
- 37 (24) letigalis, įtveriamasis su 2 užbarzdomis. L – 18,2, plunksnos L – 5,2, ašmenų plotis – 1,5, liemens $\varnothing$ – 0,7, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,5.
- 38 (25) letigalis, įtveriamasis su 2 užbarzdomis. L – 19,7, plunksnos L – 6,4, ašmenų plotis – 1,5, liemens $\varnothing$ – 0,8, įtveriamoji dalis stačiakampio formos – 0,7x0,55.
- 39 (26) letigalis, įtveriamasis su 2 užbarzdomis. L – 22,1, plunksnos L – 9,5, ašmenų plotis – 1,55, liemens $\varnothing$ – 0,8, įtveriamosios dalies 0,8x0,4.
- 40 (27) letigalis, įmovinis. L – 31,3, plunksnos L – 18,7, ašmenų plotis – 2,6, storis – 0,7, įmovos $\varnothing$ – 1,5-2,4.
- 41 (28) letigalis, įmovinis. L – 28,6, plunksnos L – 15,7, ašmenų plotis – 2,1, storis – 0,9, įmovos $\varnothing$ – 1,7-2,4.
- 42 (29) letigalis, įmovinis. L – 31,1, plunksnos L – 17,0, ašmenų plotis – 3,3, storis – 0,8, įmovos $\varnothing$ – 1,5-2,9.
- 43 (30) letigalis, įmovinis, sulenktas. L – 28,2, plunksnos L – 18, ašmenų plotis – 2,3, storis – 0,8, įmovos $\varnothing$ – 1,7-2,5.

- 44 (31) letigalis, įmovinis, plunksna kiek sulenkta. L – 37, plunksnos L – 30, ašmenų plotis – 2,5, storis – 0,7, įmovos $\emptyset$ – 1,5-2,7.
- 45 (32) letigalis, įmovinis. L – 32, plunksnos L – 20, ašmenų plotis – 5,1, storis – 1,1, įmovos $\emptyset$ – 1,9-2,9.
- 46 (33) letigalis, įmovinis, viršūnė užlenkta. L – 37,5, plunksnos L – 28, ašmenų plotis – 2,7 storis – 0,7, įmovos $\emptyset$ – 1,8-2,6.
- 47 (34) letigalis, įmovinis. L – 25, plunksnos L – 13,7, ašmenų plotis – 2,3, storis – 0,5, įmovos $\emptyset$ – 1,0- 2,3.
- 48 (35) letigalis, įmovinis. L – 21, plunksnos L – 11, ašmenų plotis – 2,4, storis – 0,4, įmovos $\emptyset$ – 1,5-2,5.
- 49 (36) letigalis, įmovinis. L – 24,8, plunksnos L – 15,8, ašmenų plotis – 3,6, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,6-2,6.
- 50 (37) letigalis, įmovinis. L – 17,2, plunksnos L – 10, ašmenų plotis – 2,6, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,3-2,3.
- 51 (38) letigalis, įmovinis. L – 22,8, plunksnos L – 16,5, ašmenų plotis – 2,2, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,1-2,1.
- 52 (39) letigalis, įmovinis. L – 22, plunksnos L – 15,3, ašmenų plotis – 4,2, storis – 0,8, įmovos $\emptyset$ – 1,5-2,7.
- 53 (40) letigalis, įmovinis. L – 20, plunksnos L – 9,3, ašmenų plotis – 1,9, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,1-2,1.
- 54 (41) letigalis, įmovinis. L – 15, plunksnos L – 9,3, ašmenų plotis – 2,5, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,4- 2,5.
- 55 (42) letigalis, įmovinis. L – 18,5, plunksnos L – 10,3, ašmenų plotis – 3,3, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,2-2.
- 56 (43) letigalis, įmovinis. L – 15,5, plunksnos L – 7.9, ašmenų plotis – 2,1, storis – 0,9, įmovos $\emptyset$ – 1,1-2.
- 57 (44) letigaliai, įmovinis (plunksna sulenkta ir nulaužta ties viduriu), ašmenų plotis – 2,6, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,1-1,9.
- 58 (45) letigalis, įmovinis (plunksnos didesnė dalis nulaužta). Ašmenų plotis – 3,9, storis – 0,5, įmovos $\emptyset$ – 1,1, 9.
- 59 (46) letigalis, įmovinis (plunksna sulenkta stačiu kampu). Ašmenų plotis- 2,2, storis – 0,7, įmovos $\emptyset$ – 1-2,1.
- 60 (47) letigalis, įmovinis (sulenkta kabliu). Ašmenų plotis – 1,8, storis – 0,6, įmovos $\emptyset$ – 1,5-2,1.
- 61 (48) letigalis, įmovinis (plunksnos viršutinė dalis nulaužta). L – 15, plunksnos L – 8,5, ašmenų plotis – 2,4, storis – 0,7, įmovos $\emptyset$ – 1,1-2,1.
- 62 (49) letigalio plunksna. L – 19,9, ašmenų plotis – 5,2, storis – 0,7.
- 63 (50) Peiliukas (įtveriamasis). L – 12,2, geležtės L – 8, ašmenų plotis – 1,6, storis – 0,6.
- 64 (51), 65 (52) Kalavijas, vienašmenis, geležtė perlaužta pusiau, geležtės plotis – 3,8, storis – 0,5-0,8.
- 66 (53) Kalavijas, vienašmenis, sulenkta pusiau.
- 67 (54) Skersinukas nuo kalavijo. Stačiakampio skersinio pjūvio. L – 11, plotis 1,5, storis – 1.
- 68 Žiedas, įvijinis, žalvarinis, $\emptyset$ – 2,5, h – 0,7, padarytas iš trikampio pjūvio vielos.

Atsitiktiniai radiniai iš ploto VI

69 letigalis, įmovinis. L – 19,8, plunksnos plotis – 3,0, įmovos $\emptyset$ – 2,2.

70 Saktis, geležinė. Likę tik 2 lankelio fragmentai.

71 Segė, lankinė, ilgakojė, pusrutulio formos buoželėmis. Lankelio L – 8,85, kojelės L – 3,5, nugarėlės plotis – 0,98, kojelės – 0,7. Likusios įvijios L – 3,4, buoželių $\emptyset$ – 1,25.

1. Planų ir kapų piešinių sąrašas
1. Kapinyno situacijos planas
2. Tirtųjų plotų planas
3. Kapų 1 -8 planai
4. Kapuose 1- 7 rastųjų dirbinių piešiniai
5. Kapo 8 dirbiniai (54 vnt).
6. Atsitiktinių dirbinių piešiniai